

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Елица Георгиева Деливерска-Александрова, доктор
Катедра по ДОЛЧХ, ФДМ, МУ – София, член на Научно жури
съгласно заповед № Р-109-410/26.10.2022 г. на Ректора на МУ – Варна

Относно: придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област:
Висше образование: 7. Здравеопазване и спорт; Професионално направление: 7.1.
Медицина

Дисертационен труд на тема: „ Стойности на прокалцитонина и делта
неутрофилния индекс в хирургията на възпалителните заболяванията на главата
и шията “

Автор: д-р. Янко Георгиев Янков, докторант – самостоятелна форма на обучение, по
процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, Катедра ”
Обща и оперативна хирургия“, факултет „Медицина“ при Медицински университет
„Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна

Докторска програма: „Хирургия“

Научен ръководител: Проф. Никола Колев, дмн
Доц. Яна Бочева, доктор

1. Общо представяне

Настоящото становище е изготвено въз основа на заповед на Ректора на МУ –
Варна № 109-410/26.10.2022г.

Представеният комплект от материали на хартиен и електронен носител е в
съответствие с чл. 44 (3) от Правилника за развитие на академичния състав в МУ –
Варна.

Докторантът е приложил 2 публикации и две участия в научни прояви по темата на
дисертационния труд, които отговарят на минималните национални изисквания (по групи
количествени и качествени показатели) по ЗРАСРБ, критерии за защита на
дисертационен труд за ОНС „доктор“.

Представеният за рецензиране дисертационен труд е актуален, добре структуриран
и съдържа повечето от задължителните за дисертационна разработка части –
въведение, литературен обзор, цел и задачи, резултати и обсъждане, изводи и приноси,
библиография.

Дисертационният труд е написан на 104 страници. Онагледен е с 49 фигури, 43
таблици и 2 схеми; 1 приложение. Библиографията съдържа 135 литературни
източници, от които 2 са на кирилица и 133 на латиница.

Разпределението на основните части в дисертацията е както следва: 2 стр.
въведение, 20 стр. литературен обзор, 62 стр. цел и задачи, резултати и обсъждане, 2
стр. изводи и приноси, 8 стр. библиография.

2. Биографична справка за докторанта

Д-р Янко Георгиев Янков е роден през 1989 г. в гр. Шумен. Завършва ПМГ
„Нанчо Попович“ - гр. Шумен през 2008 г. с отличен успех. През 2014 г. завършва
магистър „Медицина“ в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр.

Варна с отличен (6.00) успех и получава награда „Златен Хипократ“ и награда „Първа степен“ от Български лекарски съюз. През 2015 г. започва работа като лекар-специализант в Клиниката по лицево-челюстна хирургия към УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД - гр. Варна, в която и понастоящем работи.

През 2016 г. завършва магистратура по Здравен мениджмънт в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна.

От февруари 2019 г. – октомври 2019 г. работи като хоноруван асистент по Орална и лицево-челюстна хирургия към катедрите по Орална и лицево-челюстна хирургия (Факултет „Дентална медицина“) и Обща и оперативна хирургия (Факултет „Медицина“) към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна.

След спечелен конкурс през 2019 г. е назначен за редовен асистент по Лицево-челюстна хирургия към Катедра по обща и оперативна хирургия в МУ- Варна. През юли 2020 г. взима специалност по лицево-челюстна хирургия.

Член е на БЛС.

3. Актуалност на дисертационния труд

Актуалността на темата се определя от клиничните предизвикателства при лечението на възпалителните заболявания на главата и шията, които са честа патология в ежедневната практика. Тези заболявания могат да имат утежнено протичане поради negliжирането им в ранния стадии от страна на пациентите. Недобрата и ненавременната диагностика може да има фатални последици за изхода на лечението. Тежките инфекции в ЛЧО, особено при коморбидност, е свързано с протрахирано и тежко протичане както и удължена хоспитализация в интензивните клиники с неясна прогноза понякога и натоваване на здравната система.

Авторът коректно поставя проблема за диагностична надеждност и ефективността на PCT и DNI при пациенти с абсцеси и флегмони на главата и шията от одонтогенен и неодонтогенен произход във **въведението** на дисертационния труд.

4. Характеристика и оценка на дисертационния труд и познаване на проблема

Д-р Янков показва задълбочени знания по разработваната тематика. Демонстрира умения за самостоятелно провеждане на научно изследване, направил е подробен и задълбочен преглед на литературата, касаеща лабораторните показатели при диагностиката на възпалителните заболявания в областта на главата и шията и в частност прокалцитонина (PCT) и делта неутрофилния индекс (DNI).

Литературният обзор е написан на добър научен език и засяга основните аспекти на поставената цел. Завършва с изводи, които потвърждават необходимостта от разработване и изучаване детайлно на представения проблем, което би било важно за оптимизиране на клиничната работата в отделенията по ЛЧХ, касаеща възпалителните заболявания.

Целта и задачите отговарят на темата и съдържанието на дисертационния труд. Целта е логичен извод от литературния обзор.

Реализирането на целта е постигнато чрез изпълнението на петакуратно формулирани пет **задачи**:

1. Определяне на средните стойности на PCT, DNI, CRP, WBC и неутрофили при изследваната група от пациенти с абсцеси на главата и шията, подгрупите от пациенти с одонтогенни абсцеси, с неодонтогенни абсцеси и контролната група от здрави хора;
2. Определяне и анализиране на половите различия по отношение на изследваните маркери PCT, DNI, CRP, WBC и неутрофили в изучаваната популация;
3. Определяне и анализиране на корелации между PCT, DNI, CRP, WBC и неутрофили при изследваната група от пациенти с абсцеси на главата и шията, при подгрупите с одонтогенни и неодонтогенни абсцеси и при контролната група от здрави хора;
4. Определяне на cut-off диагностични и референтни стойности на PCT и DNI при изследваните групи от пациенти с одонтогенни и неодонтогенни абсцеси на главата и шията;
5. Определяне на чувствителност, специфичност и предвидимост на PCT, DNI, CRP, WBC и неутрофили при изследваната група от пациенти с одонтогенни и неодонтогенни абсцеси на главата и шията

По всяка от задачите е представен достатъчен **материал** и са описани методи за постигане на достоверни резултати и обективни изводи.

Изследването е проспективно и включва 81 пациенти с абсцеси на главата и шията (50 от тях с одонтогенен и 31 с неодонтогенен произход) за периода от м. юли 2021 г. до м. декември 2021 г. в Клиниката по лицево-челюстна хирургия към Университетската многопрофилна болница за активно лечение „Света Марина“ ЕАД – гр. Варна.

Методите на изследване са подходящо подбрани и прилагани акуратно:

1. Клинични методи за изследване на болни с възпалителни процеси на глава и шия
2. Процедура по взимане на венозна кръв
3. Лабораторни методи
 - за CRP на биохимичен анализатор „COBAS 6000“ („Hoffmann la Roche“) чрез имунотурбидиметричен метод с латексови частици, като числените му стойности бяха представени в mg/l;
 - за WBC на хематологичен анализатор „ADVIA 2120“ („Siemens“), като числените му стойности бяха представени в $N \times 10^9/L$;

- за неутрофилите на хематологичен анализатор „ADVIA 2120“ („Siemens“), като числените му стойности бяха представени в $N \times 10^9/L$;
- за PCT на биохимичен анализатор „ADVIA 1800“ („Siemens“) чрез латекс усилен имунотурбидиметричен анализ с реагентен кит на „Diasyme Laboratories Inc“, като числените му стойности бяха представени в ng/ml;
- за DNI диференциалната кръвна картина се определя на автоматичен 5 Diff хематологичен анализатор „ADVIA 2120“ („Siemens“) и след изчисляването му резултатите се представят в проценти (%).

4. Статистически методи и програми за статистическа обработка.

Получените **резултати** са достоверни и добре анализирани.

Обсъждането на резултатите е извършено коректно и е добре онагледено с графики и таблици.

Изводите са формулирани оптимално и предоставят важна информация за клиничната практика основно по отношение на акуратната и навременна диагностика при възпалителните заболявания в областта на главата и шията и оттам и адекватния хирургичен и медикаментозен подход.

5. Приноси и значимост на дисертационният труд

Основните **приноси** с научно-приложен характер в дисертационната разработка са следните:

1. За първи път в България PCT и DNI се използват като маркери при лечението на одонтогенните и неодонтогенните абсцеси на главата и шията;
2. За първи път в България се прави корелация между PCT, DNI, CRP, WBC и неутрофили като маркери за възпаление при одонтогенните и неодонтогенните абсцеси на главата и шията;
3. Определянето и проследяването на PCT и DNI в рутинната практика при пациенти, суспектни за одонтогенните и неодонтогенните абсцеси на главата и шията, може да доведе до по-ранна диагностика и по-прецизно лечение на тези заболявания;
4. Въвеждането на DNI като маркер за диагностика на одонтогенните и неодонтогенните абсцеси на главата и шията има положителни икономически измерения;
5. Изведени са cut-off стойности на PCT и DNI за диагностика на одонтогенните и неодонтогенните абсцеси на главата и шията.

6. Лично участие на докторанта

Дисертационният труд показва, че д-р Янков притежава професионална компетентност, познава съвременната специализирана литература и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване и получаване на реални и достоверни резултати. Проведените изследвания и произтичащите от тях изводи и приноси в дисертационния труд са лично дело на автора.

Авторефератът е написан на 71 страници, подходящо онагледен, и представя в синтезиран вид основните структурни компоненти на дисертационния труд.

Забележки

1. Броят на цитираните български автори в библиографията е твърде редуциран.
2. Резултатите можеше да бъдат представени по задачи.

Заклучение

Представеният труд е оригинална научна разработка, лично дело на автора, притежаваща приноси с научно-приложен и потвърдителен характер. Определянето и проследяването на PCT и DNI в клиничната практика при пациенти, суспектни за одонтогенните и неодонтогенните абсцеси на главата и шията, може да доведе до по-ранна и прецизна диагностика и навременно и акуратно лечение на тези заболявания, особено при коморбидност. Въвеждането на DNI като маркер за диагностика на одонтогенните и неодонтогенните абсцеси на главата и шията би имало положителни икономически измерения. Това би оптимизирало лечението на болните с остри или екзацербирани възпалителни заболявания на главата и шията в отделенията по ЛЧХ.

Въз основа на изготвената рецензия и на личните ми впечатления оценявам положително дисертационния труд на тема **„Стойности на прокалцитонина и делта неутрофилния индекс в хирургията на възпалителните заболявания на главата и шията“**, която покрива задължителните минимални изисквания според Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на Медицинския университет – Варна, и давам моя положителен вот **д-р Янко Георгиев Янков** да придобие образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Хирургия“.

21.11.2022 г.
гр. София

Изготвил рецензията:

(Доц. д-р Елица Деливерска-Александрова, доктор)

